

Asia: VN/21366/2020

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Vastauksena lausuntopyyntöön Lapin liitto esittää seuraavaa:

Postilain muutoksessa on turvattava toimiva jakelu jatkossakin joka puolella Suomea, myös Lapissa. Harvaan asutulla alueella Posti on käytännössä ainoa jakelutoimija. On huomioitava, että erityisesti harvaan asutun seudun yritykset saavat jakelupalveluita kohtuullisin ehdoin ja kustannuksin.

Lausunnoilla olevan esityksen uhkana on, että palvelu heikkenee, alueiden epätasa-arvo syvenee ja lisäksi paikallislehdistö näivettyy.

Yleispalveluvelvoitteen keventäminen

Keventäminen viisipäiväisestä keräilystä ja jakelusta on tehtävä hallitusti ja harkiten. Yrityksille on elintärkeää, että ne voivat luottaa postin perillemenoon luvatussa ajassa.

Sanomalehtien jakelutuki

Jakelutuella tuettaisiin vain 5-7 päivänä ilmestyviä lehtiä, harvemmin ilmestyvät paikallislehdet ja ilmaisjakelulehdet siis rajattaisiin sen ulkopuolelle. Tämä ei ole hyväksyttävää. Jakelukustannusten tulee olla ennakoitavia ja muutosten kohtuullisia.

Lappilaiset paikallislehdet esittävätkin, että laajojen yhteiskunnallisten ja aluetaloudellisten vaikutusten takia jakelutuen valmistelussa 1–3 kertaa viikossa ilmestyvät lehdet on eriytettävä omaksi tarkastelu- ja toimenpideosioksi.

Kansalaisten tiedonsaanti

Lappilaisten tiedonsaannin takaamiseksi postilain muutosten tulee olla hallittuja ja tarkkaan harkittuja. Paikallislehti / Ilmaisjakelulehti voi käytännössä olla ainoa tapa tavoittaa kaikki kuntalaiset, sillä Yleisradio on ajanut toimintaansa alas maakunnissa (kaupunkien ulkopuolella).

Laajempi merkitys – yhteisöt kärsivät, demokratia heikkenee ja alueiden elinvoima hiipuu

Niin tilattavilla paikallislehdillä kuin jokaiseen talouteen jaettavilla kaupunkilehdillä on erityisasema Postin velvoitejakelualueella. Ne hoitavat laajoja alueita ainoana tiedonvälittäjänä. Paikallismediat ovat monien paikkakuntien talouden ja yhteisöjen vahvana elinvoimatekijänä ja kehittäjänä. Ei pidä myöskään väheksyä niiden merkitystä paikallisen identiteetin rakentajina ja ylläpitäjinä. Lisäksi ne ovat harvoja kunnallista päätöksentekoa seuraavia medioita. Postin linja heikentää välillisesti laajojen maaseutualueiden elinvoimaa ja useiden kuntien paikallisdemokratiaa.

Useilla paikkakunnilla paikallislehti on ainoa foorumi, jossa yritykset, kunnat ja yhteisöt aidosti tavoittavat kansalaiset, asiakkaansa ja yleisönsä. Yleisradio ja maakuntalehdet ovat keskittäneet toimintansa kasvukeskuksiin, eivätkä verkon kanavat tavoita kootusti lukijoita.

Ratkaisuehdotuksia

Jakelutuki on saatava tasapuolisesti kaikille lehdille, jotka ovat sitoutuneet paikallisen journalismin tuottamiseen ilmestymispäivistä riippumatta.

Paikallis- ja kaupunkilehdet tarvitsevat valtiolta edes jonkinasteista ymmärrystä tai tukea ilmestyäkseen myös jatkossa. Siksi valtion tulisi käyttää omistajaohjausta Postin toiminnan järjestämiseksi kestäväällä ja tasa-arvoisella tavalla.

Laajojen yhteiskunnallisten ja aluetaloudellisten vaikutusten takia jakelutuen ja postilain valmistelussa 1–3 kertaa viikossa ilmestyvät lehdet on eriytettävä omaksi tarkastelu- ja toimenpideosioksi.

Lehdille työrauha: monen paikallis- ja kaupunkilehden liikevaihdon vankka pohja on edelleen printissä, sen tilauksissa ja ilmoitusmyynnissä. Ilman sitä satsaukset digitaaliseen liiketoimintaan ovat mahdottomia. Toistuvat hinnankorotukset ja ilmestymispäivän muutokset tekevät julkaisujen digi-investoinneista ja kehittämissuunnittelusta todella hankalaa, joten siksi Postin tulisi pidättäytyä niistä.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa Lapin liiton lausunto Lapin maakunnan asukkaille erittäin merkittävässä asiassa.

Mika Riipi
Maakuntajohtaja
Lapin liitto

